

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 czerwca 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych, I Oddział w Ł., na podstawie art. 83 ust. 1 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych określił, że M. M. (1) jest dłużnikiem organu rentowego z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne, określając wysokość zadłużenia wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji na łączną kwotę 3.352,21 zł, w tym z tytułu składek:

- na ubezpieczenie zdrowotne za okres od listopada 2005 roku do lipca 2006 roku w kwocie 1.503,21 zł należności głównej, odsetki w kwocie 1.849,00 zł naliczone na dzień 22 czerwca 2017 roku.

Jednocześnie na podstawie art. 23 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że odsetki będą naliczane nadal, do dnia zapłaty i włącznie z tym dniem.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że płatnik składek nie dopełnił obowiązku wynikającego z art. 46 ust. 1 - obliczania, potrącania z dochodów ubezpieczonych, rozliczania oraz opłacania należnych składek. Wskazał także, że zawiadomił płatnika składek o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określania wysokości należności z tytułu składek, wzywając do złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn nieopłacenia składek pod rygorem wydania decyzji w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na podstawie dotychczas zgromadzonych dowodów. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zastrzegł także, iż brak uregulowania określonego decyzją zobowiązania wraz z należnymi odsetkami za zwłokę, w terminie miesiąca od otrzymania decyzji spowoduje przymusowe ściągnięcie należności w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

(decyzja – k. 15 akt ZUS)

W odwołaniu od powyższej decyzji, z dnia 13 lipca 2017 roku wnioskodawczyni M. M. (1) wniosła o zmianę decyzji poprzez określenie wysokości zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od stycznia 2006 roku do lipca 2006 roku, w kwocie 1.186,64 zł oraz należnych odsetek z tego tytułu. W uzasadnieniu podkreślono, iż przedmiotowa decyzja organu rentowego jest nieprawidłowa, bowiem składka za ubezpieczenie zdrowotne za listopad 2005 roku uległa przedawnieniu. Wnioskodawczyni wyjaśniła, iż w przedstawionym stanie faktycznym należy zastosować

10 – letni termin przedawnienia roszczeń. Odwołująca podkreśliła także, iż w przypadku wydania przez Zakład decyzji ustalającej podstawę wymiaru składek bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna. W ocenie odwołującej, w wyniku postępowania w zakresie ustalenia wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, została wydana decyzja, która uprawomocniła się w dniu 5 maja 2016 roku, zatem bieg przedawnienia zaczął biec dalej od 6 maja 2016 roku. M. M. (1) wskazała, że należność z tytułu składek za listopad 2005 roku uległa przedawnieniu w dniu 20 grudnia 2016 roku, czyli przed podjęciem kroków prawnych przez organ rentowy. Natomiast wraz z należnością główną przedawniły się także odsetki za opóźnienie. Wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne za listopad 2015 roku wynosi 157,48 zł. Odwołująca podniosła również wątpliwość co do wymagalności składki na ubezpieczenie zdrowotne za grudzień 2005 roku, ponieważ nie toczyło się formalnie postępowanie w sprawie ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. Podkreśliła, iż zawieszenie biegu terminu przedawnienia zależy od wszczęcia postępowania o podstawę wymiaru składek lub obowiązek ich opłacenia i następuje z momentem wydania decyzji w tym przedmiocie, zaś prawomocność decyzji decyduje wyłącznie o zakończeniu stanu zawieszenia. Wnioskodawczyni wskazała, iż do czasu doręczenia jej decyzji, tj. do dnia 27 maja 2015 roku nie wiedziała o postępowaniu ZUS w sprawie zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne. Biorąc

pod uwagę powyższe, należałoby uznać, iż bieg terminu przedawnienia należności z tytułu składek został zawieszony z dniem 27 maja 2015 roku. Tym samym przedawnieniu uległa składka za grudzień 2005 roku wynosząca 159,09 zł.

(odwołanie – k. 2 – 6, koperta – k.7)

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 11 sierpnia 2017 roku organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację wskazaną w zaskarżonej decyzji. Ponadto, ustosunkowując się do zarzutu przedawnienia składek z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego za listopad i grudzień 2005 roku organ rentowy wskazał, że uwzględniając okres zawieszenia biegu przedawnienia od dnia 2 kwietnia 2015 roku, tj. od dnia wszczęcia postępowania w celu ustalenia okresów podlegania, do dnia 5 maja 2016 roku, czyli uprawomocnienia się wyroku Sądu oddalającego odwołanie, dokonano weryfikacji wymagalności należnych składek. Należności za okres od czerwca 2003 roku do października 2005 roku uległy przedawnieniu i zostały odpisane. W ocenie organu rentowego termin wymagalności składki za listopad 2005 roku przypadał w dniu 12 grudnia 2005 roku – po uwzględnieniu okresu zawieszenia od dnia 2 kwietnia 2015 roku do dnia 5 maja 2016 roku (postępowanie dotyczące decyzji z dnia 27 maja 2015 roku, Nr (...)) – składka była wymagalna do dnia 16 stycznia 2017 roku, ale od dnia 4 stycznia 2017 roku, tj. daty wszczęcia postępowania w sprawie określenia wysokości należności do uprawomocnienia się decyzji z dnia 22 czerwca 2017 roku określającej wysokość zadłużenia – bieg terminu był zawieszony, należność jest zatem wymagalna. Natomiast w przypadku składki za grudzień 2005 roku, której termin płatności przypadał do dnia 10 stycznia 2006 roku – po uwzględnieniu okresów zawieszenia – składka była wymagalna do dnia 14 lutego 2017 roku, ale od dnia 4 stycznia 2017 roku bieg terminu był zawieszony, tj. w przypadku składki za listopad, a zatem należność jest wymagalna.

(odpowiedź na odwołanie – k. 8 – 9)

W piśmie procesowym z dnia 14 listopada 2017 roku organ rentowy wskazał, iż zgodnie z decyzją (...) z dnia 27 maja 2015 roku dokonano ustalenia podstawy wymiaru składek wnioskodawczyni na ubezpieczenie zdrowotne za okres od czerwca 2003 roku do lipca 2006 roku z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w okresie od 1 kwietnia 2003 roku do 21 lipca 2006 roku. Po uwzględnieniu okresu zawieszenia biegu przedawnienia od dnia 2 kwietnia 2015 roku, tj. od dnia wszczęcia postępowania w celu ustalenia okresów podlegania, do dnia 5 maja 2016 roku, tj. uprawomocnienia się wyroku Sądu oddalającego odwołanie, dokonano weryfikacji wymagalności należnych składek. Tym samym należności za okres od czerwca 2003 roku do października 2005 roku uległy przedawnieniu i zostały odpisane. W pozostałym zakresie, po uwzględnieniu powyższego okresu zawieszenia, ustalono, iż składki są wymagalne i nie uległy przedawnieniu. Ponadto, z uwagi na wszczęte postępowanie w zakresie określenia wysokości należności, bieg terminu przedawnienia ponownie uległ zawieszeniu od 4 stycznia 2017 roku, tj. od dnia odebrania pisma z 22 grudnia 2016 roku, o wszczęciu postępowania z urzędu.

(pismo procesowe – k. 19)

W odpowiedzi na pismo procesowe organu rentowego wnioskodawczyni podniosła, iż podtrzymuje dotychczas zajmowane stanowisko. Jednocześnie ubezpieczona podkreśliła, iż nie kwestionuje obowiązku zapłaty składek za ubezpieczenie zdrowotne za okres od stycznia do lipca 2006 roku. W konsekwencji, odwołanie dotyczy wyłącznie składek za listopad i grudzień 2005 roku. M. M. (1) podała, że bieg terminu przedawnienia nie mógł zostać zawieszony w dniu 2 kwietnia 2015 roku, bowiem w tej dacie nie nastąpiło wszczęcie postępowania zmierzającego do wyegzekwowania zaległości.

W ocenie wnioskodawczyni, bieg terminu przedawnienia uległ zawieszeniu najwcześniej w dniu 27 maja 2015 roku, tj. w dniu wydania przez organ rentowy decyzji nr (...).

(odpowiedź na pismo procesowe – k. 20 – 21)

W piśmie procesowym z dnia 7 grudnia 2017 roku wnioskodawczyni podniosła, iż uwzględniając okres zawieszenia biegu przedawnienia wskazany przez organ rentowy, składka za listopad 2005 roku przedawniła się w dniu 15 listopada albo w dniu 16 listopada 2016 roku, natomiast składka za grudzień 2005 roku przedawniła się w dniu 15 albo 16 grudnia 2016 roku.

(pismo procesowe – k. 25 – 26)

W piśmie procesowym z 21 grudnia 2017 roku organ rentowy zaznaczył, że okres zawieszenia biegu przedawnienia składek za listopad i grudzień 2005 roku, nastąpił od 8 kwietnia 2015 roku, tj. od dnia doręczenia płatnikowi pisma w zakresie wszczęcia postępowania w celu ustalenia okresów podlegania, które zostało odebrane osobiście przez wnioskodawczynię za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, do dnia 5 maja 2016 roku, tj. uprawomocnienia się wyroku Sądu oddalającego odwołanie, a następnie ponownie nastąpił od dnia 4 stycznia 2017 roku, tj. od doręczenia płatnikowi zawiadomienia o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określenia wysokości należności. W konsekwencji, należności za listopad oraz grudzień 2005 roku wciąż są wymagalne.

(pismo procesowe – k. 29)

W piśmie procesowym z 5 stycznia 2018 roku organ rentowy podtrzymał dotychczas przedstawioną argumentację, konkretyzując, iż po uwzględnieniu zawieszenia biegu przedawnienia składka za listopad 2005 roku wymagalna była do dnia 10 stycznia 2017 roku, natomiast składka za grudzień 2005 roku wymagalna była do dnia 8 lutego 2017 roku, jednak od 4 stycznia 2017 roku okres biegu terminu przedawnienia ponownie uległ zawieszeniu.

(pismo procesowe – k. 31)

Na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku pełnomocnik wnioskodawczyni poparł odwołanie wnosząc o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w kwocie ryczałtovej..

(e – protokół rozprawy z dnia 22 marca 2018 roku – 00:02:38 – 00:06:56 – k. 44, płyta CD)

W piśmie procesowym z 29 marca 2018 roku organ rentowy wskazał, że datą wszczęcia postępowania podjętego z urzędu jest pierwsza czynność dokonana w sprawie, którą było sporządzenie pisma z dnia 2 kwietnia 2015 roku, dlatego w ocenie organu rentowego ta data winna być uznana za datę wszczęcia postępowania (ewentualnie data wysłania pisma, tj. 3 kwietnia 2015 roku).

(pismo procesowe – k. 45)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. M. (1) od 1 kwietnia 2003 roku do 21 lipca 2006 roku prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą.

(okoliczność bezsporna)

Z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej ubezpieczona zgłosiła się do ubezpieczenia zdrowotnego od 1 kwietnia 2003 roku do 21 lipca 2006 roku.

(okoliczność bezsporna)

Pismem z dnia 2 kwietnia 2015 roku (doręczonym wnioskodawczyni w dniu 8 kwietnia 2015 roku) organ rentowy poinformował odwołującą w związku z prowadzonym postępowaniem wyjaśniającym, że z dokumentów zaewidencjonowanych w systemie informatycznym wynika, że z tytułu prowadzenia

pozarolniczej działalności zgłosiła się do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego od 1 kwietnia 2003 roku, a także ustalono, że płatnik składek (...) spółka z o.o. zgłosił ją jako pracownika od dnia 31 grudnia 1998 roku do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego. W świetle obowiązujących przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych - od dnia 1 kwietnia 2003 roku wnioskodawczyni nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności, a jedynie z umowy o pracę. W okresach od dnia 1 kwietnia 2003 roku składki na ubezpieczenie zdrowotne należne są natomiast zarówno z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, jak i z tytułu wykonywania działalności gospodarczej. Organ rentowy wezwał zatem skarżącą do złożenia pisemnego oświadczenia i udokumentowania okresu faktycznego prowadzenia przez nią działalności pozarolniczej oraz złożenia prawidłowych dokumentów ubezpieczeniowych.

(pismo organu rentowego – k. 12 akt ZUS dot. sprawy VIII U 1941/15, potwierdzenie odbioru – k. 14 akt ZUS dot. sprawy VIII U 1941/15)

Decyzją z dnia 27 maja 2015 roku organ rentowy dokonał ustalenia podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne za okres od czerwca 2003 roku do lipca 2006 roku.

(decyzja nr (...) – k. 18 – 20 akt ZUS dot. sprawy VIII U 1941/15)

Od powyższej decyzji wnioskodawczyni wniosła odwołanie. Wyrokiem z dnia 16 marca 2016 roku Sąd Okręgowy w Łodzi, VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, sygn. akt VIII U 1941/15, oddalił odwołanie M. M.. Wyrok jest prawomocny od dnia 6 maja 2016 roku.

(odwołanie – k. 4 akt ZUS dot. sprawy VIII U 1941/15, wyrok z dnia 16 marca 2016 roku, sygn. akt VIII U 1941/15 – k. 7 – 7 odwrót akt ZUS dot. sprawy VIII U 1941/15)

Pismem z dnia 22 grudnia 2016 roku organ rentowy zawiadomił wnioskodawczynię o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od listopada 2005 roku do lipca 2006 roku w kwocie 3.292,21 zł, w tym z tytułu składek:

- na ubezpieczenie zdrowotne za okres od listopada 2005 roku do lipca 2006 roku w kwocie 1.503,21 zł należności głównej, odsetki w kwocie 1.789,00 zł naliczone na dzień 22 grudnia 2016 roku. Pismo zostało doręczone wnioskodawczyni w dniu 4 stycznia 2017 roku.

(zawiadomienie o wszczęciu postępowania – k. 1 akta ZUS, potwierdzenie odbioru – k. 2 akt ZUS)

Decyzją z dnia 22 czerwca 2017 roku organ rentowy określił wysokość zadłużenia wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji na łączną kwotę 3.352,21 zł, w tym z tytułu składek:

- na ubezpieczenie zdrowotne za okres od listopada 2005 roku do lipca 2006 roku w kwocie 1.503,21 zł należności głównej, odsetki w kwocie 1.849,00 zł naliczone na dzień 22 czerwca 2017 roku.

(decyzja – k. 15 akt ZUS)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U z 2017 r., poz. 1778

z późn. zm.), obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym, wypadkowym - podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

Na mocy art. 13 pkt 4 powyższej ustawy osoby prowadzące działalność pozarolniczą podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Na podstawie zaś art. 66 ust. 1 pkt. 1c ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r. (tekst jednolity Dz. U.

z 2017 r. poz. 1938 ze zm.) osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Według art. 32 powołanej ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Płatnik składek na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

Zgodnie z art. 47 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, z zastrzeżeniem ust. 1a, 2a i 2b, nie później niż:

- 1) do 10 dnia następnego miesiąca – dla osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie;
- 2) do 5 dnia następnego miesiąca – dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych;
- 3) do 15 dnia następnego miesiąca – dla pozostałych płatników.

Stosownie do treści art. 24 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych należnościami z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne są: składki, odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia oraz dodatkowa opłata.

Zgodnie z art. 83 ust. 1 pkt 1-5 wyżej wymienionej ustawy, Zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności: zgłaszania do ubezpieczeń społecznych, przebiegu ubezpieczeń, ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek, ustalania wymiaru składek na Fundusz Emerytur Pomostowych i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu tych składek, ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, wymiaru świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Od decyzji Zakładu przysługuje odwołanie do właściwego sądu w terminie

i według zasad określonych w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego.

W świetle ustalonego stanu faktycznego i przedstawionych regulacji prawnych uznać należało, iż skarżona decyzja organu rentowego określająca wysokość istniejącego po stronie odwołującej się zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek w związku

z prowadzoną działalnością gospodarczą została wydana prawidłowo i w zgodzie z obowiązującymi przepisami.

W przedmiotowej sprawie poza sporem pozostawała kwestia podlegania ubezpieczeniom z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej, ponieważ kwestia ta została rozstrzygnięta prawomocnym wyrokiem Sądu. W wyniku uznania okresów podlegania oraz ustalenia podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne za okres prowadzenia działalności gospodarczej, tj. od 1 kwietnia 2003 roku do 21 lipca 2006 roku, organ rentowy wydał decyzję dotyczącą określenia wysokości zadłużenia z tytułu składek za ubezpieczenie zdrowotne wraz z odsetkami.

W rozpoznawanej sprawie sporną była kwestia przedawnienia wymagalności składek za ubezpieczenie zdrowotne za okres listopad i grudzień 2005 roku, gdyż wnioskodawczyni, zarówno w odwołaniu jak i w toku niniejszego postępowania, przyznała że nie kwestionuje konieczności uregulowania składek za okres od stycznia do lipca 2006 roku.

Podniesiony zarzut przedawnienia nie zasługuje jednak na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 24 ustawy systemowej należności z tytułu składek, czyli składki, odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, dodatkowe opłaty i opłaty prolongacyjne, których płatnik składek nie uregulował w terminie podlegającym ściąganiu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub egzekucji sądowej. Zakład Ubezpieczeń Społecznych może na drodze egzekucji administracyjnej lub sądowej dochodzić należności z tytułu składek tylko wówczas, gdy nie uległy one przedawnieniu. W odróżnieniu od przedawnienia cywilnoprawnych roszczeń majątkowych, w przypadku których upływ terminu przedawnienia nie powoduje wygaśnięcia zobowiązania, przedawnienie należności z tytułu składek powoduje wygaśnięcie zobowiązania składkowego.

Od dnia 1 stycznia 2003 r. do dnia 31 grudnia 2011 r. termin przedawnienia należności z tytułu składek wynosił 10 lat, licząc od dnia, w którym stały się one wymagalne. Do dnia 31 grudnia 2002 r. termin przedawnienia tych należności wynosił 5 lat. Ponieważ przepisy wprost nie stanowiły, czy do należności z tytułu składek, które stały się wymagalne przed dniem 1 stycznia 2003 r. i nie uległy przedawnieniu do dnia

31 grudnia 2002 r. stosuje się 10-letni termin przedawnienia, istniały w tym zakresie wątpliwości. Wątpliwości te ostatecznie rozwił Sąd Najwyższy, który w uchwałach z dnia 2 lipca 2008 r., II UZP 5/08 oraz z dnia 8 lipca 2008 r., I UZP 4/08 stanął na stanowisku, że do takich należności z tytułu składek stosuje się 10-letni termin przedawnienia.

Z dniem 1 stycznia 2012 r., na podstawie art. 11 pkt 1 ustawy o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców - zmieniającego treść art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, skrócony został okres przedawnienia składek na ubezpieczenia społeczne z 10 do 5 lat. Ponieważ bieg przedawnienia spornych należności składkowych rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012 r., dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy kluczowe znaczenie ma art. 27 powyższej ustawy regulujący zagadnienia intertemporalne. Zgodnie z jego ust. 1, do przedawnienia należności z tytułu składek, o którym mowa w art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, którego bieg rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012 r., stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 2012 r. Wedle zatem zasady wynikającej z tego przepisu do należności składkowych nieprzedawnionych do 1 stycznia 2012 r. (według starych zasad z zastosowaniem 10-letniego okresu przedawnienia) ma zastosowanie 5-letni termin przedawnienia, z tym jednakże bardzo istotnym zastrzeżeniem, że liczy się go nie od daty ich wymagalności, tak jak o tym stanowi art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, ale od dnia 1 stycznia 2012 r. Wyjątek od tej zasady ustanawia ust. 2 przywołanego przepisu, stosownie do którego jeżeli przedawnienie rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 2012 r. nastąpiłoby zgodnie z przepisami dotychczasowymi wcześniej, przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu. Powołana regulacja oznacza, że wybór odpowiedniego terminu przedawnienia 5-letniego (liczonego od dnia 1 stycznia 2012 r.) lub 10-letniego (liczonego od daty wymagalności składki) - zależy od tego, który z nich upłynie wcześniej.

Należy zaznaczyć, że do składek na ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, mają zastosowanie terminy przedawnienia odnoszące się do składek na ubezpieczenia społeczne.

Co do składek na ubezpieczenie zdrowotne, to kwestię ich przedawnienia w okresie od 1 stycznia 1999r. do 31 marca 2003r. regulował przepis art. 28 ust. 2 ustawy z dnia

6 lutego 1997r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz. U 1997r. Nr 28 poz. 153 ze zm.), zgodnie z którym należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne ulegały przedawnieniu z upływem 5 lat licząc od dnia, w którym składka stała się wymagalna. Przy czym ust. 3 tego przepisu stanowił, że w przypadku przerwania biegu terminu przedawnienia należności z tytułu składek przedawniają się najpóźniej po 10 latach od terminu ich wymagalności. Za zdarzenie prawne powodujące przerwanie biegu terminu przedawnienia przepis określał: odroczenie terminu płatności, rozłożenie spłaty należności na raty, każda inna czynność zmierzająca do ściągnięcia należności, jeżeli o czynności tej został zawiadomiony dłużnik.

Od dnia 1 kwietnia 2003r. do przedawnienia należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne zastosowanie miał art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2003r. o powszechnym ubezpieczeniu w NFZ (Dz. U. 2003r., Nr 45 poz. 391 ze zm.). Przepis ten brzmiał identycznie, jak art. 28 ust. 2 i 3 ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym, a więc regulacja w tym zakresie nie uległa zmianie. Ustawą z dnia

20 kwietnia 2004r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2004, Nr 121 poz. 1264), z mocą obowiązującą od 1 lipca 2004r., przepis art. 33 ust. 2 w/ w ustawy został zmieniony stanowiąc, że należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne ulegają przedawnieniu na zasadach określonych w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, tj. po upływie 10 lat. licząc od dnia, w którym stały się wymagalne w zw. z art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Skoro do składek na ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, mają zastosowanie terminy przedawnienia odnoszące się do składek na ubezpieczenia społeczne, to należy odwołać się do art. 24 ust.4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

W ocenie Sądu Okręgowego na datę wszczęcia postępowania w sprawie określenia należności z tytułu składek zaległości na koncie wnioskodawczyni za sporny okres - roszczenia organu rentowego nie uległy przedawnieniu.

Sąd Okręgowy nie przychylił się do argumentacji przedstawionej przez wnioskodawczynię w zakresie przedawnienia. W ocenie odwołującej, okres zawieszenia biegu terminu przedawnienia składek powinien być liczony od dnia wydania decyzji w zakresie ustalenia podlegania oraz ustalenia wymiaru składek, tj. od dnia 27 maja 2015 roku do 5 maja 2016 roku, tj. do dnia uprawomocnienia się wyroku w sprawie VIII U 1941/15. Ubezpieczona podkreślała, iż pismo z dnia 2 kwietnia 2015 roku (doręczone

w dniu 8 kwietnia 2015 roku) nie mogło być uznane za datę wszczęcia postępowania w sprawie. W istocie ustalenie powyższej okoliczności miało kluczowe znaczenie dla sprawy. Gdyby przyjąć, że zawieszenie biegu terminu przedawnienia rozpoczęło się rzeczywiście dopiero w dniu 27 maja 2015 roku, a nie tak jak przyjął organ rentowy w dniu 2 kwietnia 2015 roku (czy w dacie doręczenia pisma w dniu 8 kwietnia 2015 roku), wtedy zgodnie z twierdzeniami wnioskodawczyni, składki zdrowotne za sporny okres listopada i grudnia 2005 roku uległyby przedawnieniu. Jednakże powyższa teza w ocenie Sądu Okręgowego nie zasługuje na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie, jako datę wszczęcia postępowania administracyjnego, a tym samym rozpoczęcie zawieszenia biegu terminu przedawnienia, należało przyjąć datę doręczenia stronie informacji o prowadzonym postępowaniu wyjaśniającego w sprawie prowadzenia przez skarżącą pozarolniczej działalności od dnia 1 kwietnia 2003 roku i podlegania w tym okresie ubezpieczeniu zdrowotnemu, tj. datę 8 kwietnia 2015 roku. W takiej sytuacji nie ulega zatem wątpliwości, iż przedawnienie wymagalności składki za ubezpieczenie zdrowotne za listopad oraz grudzień 2005 roku nie nastąpiło. W ślad za argumentacją organu rentowego należy uznać, iż termin przedawnienia składki za listopad 2005 roku, po uwzględnieniu okresu zawieszenia terminu przedawnienia od dnia 8 kwietnia 2015 roku do dnia 5 maja 2016 roku, przypadał na dzień 10 stycznia 2017 roku, natomiast składki za grudzień 2005 roku po uwzględnieniu powyższego okresu zawieszenia na dzień 8 lutego 2017 roku. Ponadto, powyższy termin przedawnienia ponownie uległ zawieszeniu od dnia 4 stycznia 2017 roku, tj. od dnia doręczenia stronie

zawiadomienia o wszczęciu postępowania z dnia 22 grudnia 2016 roku w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Aby rozwiać wszelkie wątpliwości w zakresie interpretacji określenia daty wszczęcia postępowania z urzędu należy podnieść, że co prawda kodeks postępowania administracyjnego nie określa tej daty, jednakże w doktrynie i orzecznictwie sądowym przyjęto, że jest to data podjęcia przez organ pierwszej czynności w sprawie, przy czym czynność ta powinna spełniać odpowiednie (ogólne) wymagania. W postanowieniu NSA

w W. z dnia 4 marca 1981 roku, SA 654/81, (...) 1981, nr 1, poz. 15, stwierdzono, że „Wobec faktu, że kodeks postępowania administracyjnego nie rozstrzyga sposobu ustalania daty wszczęcia postępowania administracyjnego z urzędu, za datę taką można uznać dzień pierwszej czynności urzędowej dokonanej w sprawie, której postępowanie dotyczy, przez organ do tego uprawniony, działający w granicach przysługujących mu kompetencji, pod warunkiem, że o czynności tej powiadomiono stronę. W orzeczeniu NSA, SA 152/81, GP 1982, nr 1, przyjęto, że: „Ustalając datę wszczęcia postępowania administracyjnego z urzędu bierze się pod uwagę pierwszą czynność dokonaną przez organ administracji państwowej na zewnątrz w stosunku do strony. Korespondencja wewnętrzna pomiędzy organami nie skutkuje wszczęcia postępowania”.

Mając na uwadze powyższe rozważania należy ponownie podkreślić, iż za datę wszczęcia postępowania administracyjnego w zakresie ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne wnioskodawczyni, należy uznać datę 8 kwietnia 2015 roku, ponieważ była to data pierwszej czynności podjętej w sprawie przez organ rentowy, o której powiadomiona została strona postępowania. Błędym jest twierdzenie, iż datą wszczęcia postępowania było dopiero wydanie decyzji, skoro o pierwszych czynnościach organu rentowego M. M. (1) powiadomiona została zdecydowanie wcześniej. Natomiast przy ustaleniu, że okres zawieszenia biegu terminu przedawnienia rozpoczął się w dniu 8 kwietnia 2015 roku i zakończył w dniu 5 maja 2016 roku, poza sporem pozostaje, iż należność za składki zdrowotne za listopad oraz grudzień 2015 roku jest nadal wymagalna.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie wnioskodawczyni, o czym orzekł w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3

k. p. c. w zw. z § 2 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265)

i zasądził od wnioskodawczyni na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału

w Ł. kwotę 90 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. W sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych dotyczącej odwołania od decyzji organu rentowego stwierdzającej zobowiązanie do zapłaty składek na fundusz ubezpieczeń społecznych, fundusz ubezpieczeń zdrowotnych, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i odsetek za zwłokę w określonych w decyzji kwotach wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym powinno być ustalane na podstawie § 6 rozporządzenia – obecnie § 2 rozporządzenia (tak uchwała SN z 7.05.2013 r. I UZP 1/13).

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawczyni

K. J.